

اصرار واشنگتن بر یک اشتباه

بر اساس اطلاعاتی که نمایندگان مجلس کره جنوبی از سرویس اطلاعات ملی (NIS) دریافت کرده‌اند، کره شمالی ممکن است هفتمین آزمایش هسته‌ای خود را به‌طور همزمان با انتخابات ریاست‌جمهوری ایالات متحده انجام دهد. آخرین آزمایش هسته‌ای کره شمالی در سپتامبر ۲۰۱۷، در زمان افزایش تنش‌ها بین واشنگتن و پیونگ‌یانگ انجام شد. آزمایش جدید به‌عنوان یک اقدام تحریک‌آمیز جدی در واشنگتن، سنول و توکیو تلقی می‌شود و به احتمال زیاد هشدار برای دولت بعدی ایالات متحده خواهد بود که باید در سال‌های آتی به کره شمالی توجه بیشتری داشته باشد.

اگر این آزمایش در پاییز امسال انجام شود، یادآور عواقب شکست سیاست ترامپ در مورد کره شمالی و نقدی بر بی‌توجهی دولت بایدن به این موضوع خواهد بود. آزمایش هسته‌ای کره شمالی باید واشنگتن را مجبور کند که سیاست خود را دوباره ارزیابی کند و تلاش جدیدی را برای دستیابی به توافق کنترل تسلیحات با جمهوری دموکراتیک خلق کره (DPRK) آغاز کند.

از زمان شکست نشست هانوی در سال ۲۰۱۹، هیچ تلاش واقعی از سوی ایالات متحده برای از سرگیری مذاکرات دیپلماتیک با کره شمالی انجام نشده است. در روزهایی که از دوره ریاست جمهوری ترامپ باقی مانده بود این مسئله به حاشیه رانده شد و در دوره ریاست جمهوری بایدن نیز تلاشی برای بازگرداندن این مسئله به کانون توجه صورت نگرفت. در مقابل، دولت بایدن کوشید تا سیاست تحریم را سفت و سخت‌تر از گذشته ادامه دهد و شواهد نشان می‌دهد که این سیاست هیچ کمکی به اهداف آمریکا نکرد. براساس گزارش سرویس اطلاعات ملی کره جنوبی، کره شمالی به اندازه کافی پلوتونیوم و اورانیوم غنی شده تولید کرده است که می‌تواند ده‌ها سلاح هسته‌ای دیگر بسازد.

کیم جونگ اون از رد پیشنهادش در نشست هانوی توسط دولت ترامپ احساس سرخوردگی کرد. کیم هرگز آماده نبود که خواسته‌های حداکثری واشنگتن برای نابودی کامل برنامه تسلیحات هسته‌ای را بپذیرد، اما آماده بود که امتیازات واقعی در خصوص تأسیسات یونگ‌بیون ارائه دهد.

به گفته سیگفرید هکر مدیر سابق آزمایشگاه ملی لس‌آلاموس امتیازات ارائه‌شده در هانوی از سوی کره شمالی قابل توجه بود. او می‌گوید: «مهم‌تر از همه... این بود که بدون یونگ‌بیون، کره شمالی نمی‌توانست پلوتونیوم اضافی تولید کند و بنابراین توانایی اش برای افزایش پیشرفت در تسلیحات هسته‌ای محدود می‌شد.» ترامپ با

اصرار بر راه حل همه یا هیچ، فرصت کلیدی برای پیشرفت واقعی در محدود کردن برنامه هسته‌ای کره شمالی را از دست داد. در واشنگتن ممکن است این نگاه وجود داشته باشد که تحریکات جدید کره شمالی را نادیده بگیرد و به عنوان رفتاری مشابه با آنچه سال‌ها دیده‌اند تلقی کند، اما این رویکرد بسیار خطرناک خواهد بود. در غیاب هرگونه محدودیت بر زرادخانه هسته‌ای کره شمالی، دولت کره جنوبی تحت فشار بیشتری قرار خواهد گرفت تا به فکر توسعه برنامه تسلیحاتی خود بیفتد. ایالات متحده تاکنون به درستی کره جنوبی را از این اقدام منع کرده است، اما اگر توافق کنترل تسلیحاتی معتبر و مؤثری که محدودیتی بر توسعه و استقرار تسلیحات کره شمالی اعمال کند، وجود نداشته باشد، هیچ میزان اطمینان بخشی از سوی واشنگتن نمی‌تواند رضایت متحدان ما را جلب کند. با توجه به بی‌علاقگی آشکار نامزدها به دیپلماسی مجدد با کره شمالی، بعید است که مذاکرات کنترل تسلیحات در دستور کار دولت بعدی قرار بگیرد. اگر کره شمالی یک آزمایش هسته‌ای جدید انجام دهد، این ممکن است همان شوک خارجی لازم باشد تا توجه واشنگتن را به این موضوع جلب کند و یک بازنگری جدی در سیاست موجود انجام گیرد. پس از تقریباً ۲۰ سال تلاش و شکست در «خلع سلاح هسته‌ای» کره شمالی، ایالات متحده باید مسیر خود را تغییر داده و اهداف کوچکتری را در حوزه کنترل تسلیحات تعیین کند که بتواند به آنها دست یابد. زرادخانه در حال رشد کره شمالی نمی‌تواند برای چهار سال دیگر نادیده گرفته شود. بدون توجه به نتیجه انتخابات، ایالات متحده نمی‌تواند به سیاست‌های ناکارآمد تحریم و نمایش قدرت تکیه کند.

محمدحسین لطف‌اللهی
خبرنگار گروه بین‌الملل

مسکو، روز چهارشنبه ۲۵ سپتامبر تصمیم گرفت تادر واکنش به شرایط و تحولات جدید در جریان جنگ اوکراین به بازنگری در دکترین هسته‌ای خود بپردازد. این موضوع را ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه در نشست شورای امنیت فدراسیون روسیه که خلاصه‌ای از آن در رسانه‌ها بازتاب یافت، مطرح کرد. این اقدام گامی جدید و البته مهم از سوی مسکو در راستای مقابله با سیاست‌های غرب در زمینه حمایت از اوکراین به حساب می‌آید. تا پیش از این کرملین عمدتاً تلاش داشت که از طریق تهدیدهای لفظی طرف مقابل را به رعایت خطوط قرمز خود وادار کند.

دکترین هسته‌ای روسیه که آخرین نسخه عمومی آن در سال ۲۰۲۰ منتشر شد و سپس به سندی محرمانه در روسیه بدل شد، تأکید می‌کرد که مسکو تنها زمانی می‌تواند از تسلیحات هسته‌ای خود استفاده کند که این کشور مورد حمله اتمی قرار گرفته باشد یا اینکه طی حمله‌ای متعارف، «موجودیت روسیه در خطر باشد.» به گفته پوتین، براساس تغییرات جدیدی که در دکترین هسته‌ای روسیه اعمال خواهد شد از این پس هر حمله‌ای به روسیه از سوی یک کشور غیرهسته‌ای نیز که با حمایت یا مشارکت یک قدرت هسته‌ای صورت بگیرد، به‌عنوان حمله مشترک آن‌ها به روسیه در نظر گرفته می‌شود و به کرملین اجازه می‌دهد برای دفع این حمله از تسلیحات هسته‌ای بهره گیرد. این تغییر حاوی اشاره‌ای آشکار به حمله اخیر اوکراین به منطقه کورسک در درون خاک روسیه است که با استفاده از تجهیزات غربی صورت گرفت. بر مبنای تغییراتی که پوتین به آن اشاره می‌کند، در دکترین هسته‌ای جدید روسیه در صورتی که این کشور «به اطلاعاتی قابل اتکا دست پیدا کند که حمله هوایی گسترده‌ای با استفاده از هواپیماهای استراتژیک و تاکتیکی، موشک‌های کروز، پهپادها و سلاح‌های مافوق صوت در راه است» اجازه استفاده از سلاح هسته‌ای را خواهد داشت. این اظهارات پوتین هشدار واضح به کشورهای غربی است که در ماه‌های اخیر با درخواست‌های مکرر مقام‌های اوکراینی برای صدور مجوز استفاده از تسلیحات دوربرد غربی علیه مواضعی در عمق خاک روسیه مواجه بوده‌اند.

گفته‌های رئیس‌جمهور روسیه روشن می‌کند که در دکترین هسته‌ای جدید روسیه، بلاروس نیز تحت چتر حمایتی روسیه قرار دارد و مسکو این حق را برای خود قائل است که در صورت حمله نظامی کشورهای دیگر به بلاروس از تسلیحات هسته‌ای برای پاسخگویی به این حملات استفاده کند. این اظهارات با اقدامات روسیه در راستای استقرار سلاح هسته‌ای در بلاروس از ژوئن ۲۰۲۳ به این سو هم‌خوانی دارد. بلاروس اولین کشوری است که پس از سقوط اتحاد جماهیر شوروی در دهه ۱۹۹۰ میلادی، میزبان تسلیحات هسته‌ای روسیه می‌شود.

▼ خطر استفاده روسیه از سلاح هسته‌ای واقعی است؟

از نگاه مقام‌های آمریکایی این خطر واقعی است و آن‌ها در مقاطعی از جنگ اوکراین عمیقاً نگران بودند که روسیه برای فرار از فرار گرفتن در موضع ضعف از سلاح‌های هسته‌ای تاکتیکی استفاده کند. ویلیام برنز، دیپلمات کهنه‌کار و رئیس سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (CIA) ماه سپتامبر در نشست مشترکی که به همراه ریچارد مور، رئیس MIP در آن شرکت داشت در پاسخ به سؤالی پیرامون نگرانی پایتخت‌های غربی از صدور مجوز استفاده از موشک‌های «استورم شدو» به اوکراین گفت: «هیچ کدام از ما نباید ریسک‌ها و خطرات احتمالی افزایش تنش را سبک بشماریم. در نخستین سال جنگ، در سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا این باور به وجود آمده بود که واقعاً امکان دارد روسیه از سلاح‌های هسته‌ای استفاده کند. پاییز ۲۰۲۲، درست زمانی که اوکراین موفق شد روسیه را از خاکریف و مناطق شمالی بیرون کند و سربازان روسی را به عقب‌نشینی گسترده در خرسون وادار، این باور به وجود آمده بود که روسیه کاملاً امکان دارد که به سوی استفاده از تسلیحات هسته‌ای تاکتیکی گام بردارد.»

با این وجود برنز در همان نشست تأکید کرد که غرب نباید تحت تأثیر این تهدید از کمک به اوکراین دست بردارد.

جان کری، سخنگوی شورای امنیت ملی آمریکا در آگوست ۲۰۲۴ پیرامون این مسئله تصریح کرد: «اما نگرانیم که افزایش تنش و درگیری در اوکراین کار را به جایی برساند که جنگ به سایر نقاط قاره اروپا سرایت کند.»

پیش از آن نیز به‌رغم اینکه جو بایدن رئیس‌جمهور ایالات متحده خطر استفاده روسیه از سلاح هسته‌ای را یک خطر قابل اعتنا ارزیابی کرده بود اما تأکید بیش از حد روسیه بر این تهدید و تکرار چندین و چند باره آن از سوی مقام‌های مختلف کرملین در کنار عدم اقدام روسیه در این زمینه باعث شده بود تا آمریکا و برخی دیگر از کشورهای غربی به صورت گام به گام تلاش کنند تا خطوط قرمز روسیه را زیر پا بگذارند.

در ابتدای جنگ، هم ایالات متحده و هم کشورهای اروپایی از ارسال تسلیحات تهاجمی به اوکراین خودداری می‌کردند اما به مرور زمان مواضع خود را تغییر دادند.

تاسس/عکس

تهدید

بررسی تاثیر تغییر دکترین هسته‌ای

این شهر در کریمه را با موشک‌های بریتانیایی استورم شدو هدف قرار داد اتفاقی بود که از نگاه بسیاری از کارشناسان می‌توانست خطر افزایش تنش را به شکل بی‌سابقه‌ای بیشتر کند. چنانچه پوتین نیز در واکنش به این حمله تأکید کرد، ابعاد و پیچیدگی این حمله به نوعی بود که بدون حضور مستقیم پرسنل نظامی ناتو امکان نداشت که اوکراین بتواند چنین حمله‌ای را ترتیب دهد.

امکان پیش‌بینی دقیق آینده و آنچه رخ خواهد داد وجود ندارد اما به نظر می‌رسد به‌رغم اینکه تغییر دکترین هسته‌ای روسیه باعث شده تا تصمیم‌گیری غرب در خصوص اعطای مجوز استفاده از تسلیحات دوربرد غربی برای هدف قرار دادن عمق خاک روسیه توسط اوکراین به تعویق بیفتد اما غرب همچنان مصمم است که به حمایت‌ها در سطح فعلی از اوکراین ادامه دهد.

بایدن روز ۲۶ سپتامبر پس از میزبانی از ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین در کاخ سفید در بیانیه‌ای کمک‌های جدیدی را که قرار است از سوی آمریکا به اوکراین ارسال شود، اعلام کرد. در بخشی از این بیانیه آمده است: «برای افزایش توان اوکراین در زمینه حمله به اهداف دوربرد من تصمیم گرفته‌ام که Joint Stand-Off Weapon (JSOW) را در اختیار اوکراین قرار دهم.» (JSOW یک سیستم تسلیحاتی هدایت‌شونده و دوربرد است که توسط ایالات متحده طراحی شده است. این تسلیحات به‌طور ویژه برای حملات دقیق به اهداف زمینی و دریایی از فواصل دور طراحی شده‌اند تا هواپیماهای حمل‌کننده آن‌ها از محدوده دفاعی دشمن خارج بمانند. برد این تسلیحات بین ۲۰ تا ۱۳۰ کیلومتر است.

این نشان می‌دهد دست کم هنوز ایالات متحده آماده عبور از این خط قرمز نیست و ترجیح می‌دهد همچنان به مسیر گذشته ادامه دهد.

اولین واکنش‌های کشورهای اروپایی و مقام‌های ناتو هم ثابت می‌کند آن‌ها نیز قصدی برای تغییر سیاست‌ها در راستای دفاع از اوکراین ندارند.

مته فردریکسن، نخست‌وزیر فنلاند که یکی از حامیان سرسخت حمایت از اوکراین در ناتو به شمار می‌رود در یکی

ایالات متحده موشک‌اندازهای هایمارس، تانک ام ۱ آبرامز و تعداد زیادی خودروهای زرهی برای اوکراین ارسال کرد، بریتانیا تانک‌های چلنجر ۲ و موشک‌های استورم شدو را به اوکراین فرستاد، آلمان مجوز استفاده اوکراین از تانک لئوپارد ۲ را صادر کرد و تعدادی دیگر از کشورهای اروپایی نیز جنگنده‌های اف ۱۶ را به کی‌یف فرستادند.

الکساندر گابووف، مدیر مرکز روسیه در اندیشکده کارنگی می‌نویسد: «غرب تلاش داشت که خطوط قرمز روسیه را با دقت و به آرامی رد کند و عبور از این خطوط قرمز را با بحث‌های طولانی، اقدامات رسانه‌ای و گفت‌وگو با مسکو از کانال‌های اطلاعاتی همراه سازد. این رویکرد هر چند که اعتراض‌کی‌یف را در پی داشت اما خطر روبه‌رو شدن با یک واکنش شدید از سوی ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه را کاهش داد. علاوه بر این‌ها، این رویکرد براساس منافع ملی آمریکا صورت گرفت. مهم‌ترین بخش هرم منافع آمریکا منافع خود ایالات متحده است و پس از آن منافع متحدان رسمی و در آخر منافع دوستان و شرکا شامل اوکراین قرار می‌گیرد.» گابووف باور دارد که بازدارندگی هسته‌ای روسیه از این کشور در برابر یک حمله تمام‌عیار از سوی ناتو محافظت می‌کند اما نمی‌تواند ابزاری برای دستیابی روسیه به اهداف کوچکتر در میدان نبرد باشد.

▼ تغییر دکترین روسیه رفتار غرب را تغییر می‌دهد؟

برای همه ناظران روشن است که هدف اصلی روسیه از تغییر دکترین هسته‌ای، وادار ساختن غرب به تغییر رفتار در قبال اوکراین و کاهش حمایت‌های نظامی از کی‌یف است؛ اما آیا این تغییر دکترین برای تغییر رفتار غرب کافی خواهد بود؟ برای پاسخ به این سوال باید به سه سال قبل بازگشت. اواخر سال ۲۰۲۱ میلادی هرچند تنش‌ها میان روسیه و اوکراین در حال افزایش بود و استقرار سربازان روسیه در سراسر مرز با اوکراین خبر از یک تهاجم قریب‌الوقوع را می‌داد اما تصور اینکه مرکز فرماندهی و ناوگان دریای سیاه روسیه توسط موشک‌ها و تجهیزات ناتو هدف حمله قرار گیرد و جنگی میان ناتو و روسیه به راه نیفتد چندان آسان نبود. یا حتی آنچه یک سال قبل در سواستوپول اتفاق افتاد و اوکراین

▼ محتمل‌ترین توضیح

این است که پوتین

بر این باور است که

شرایط بین‌المللی

تغییر کرده و

تهدیدات هسته‌ای

در شرایط جدید

مؤثرتر خواهند بود.

او ممکن است تصور

کند که اختلافات

داخلی در ناتو بر

سر موضوعاتی مانند

حمله به درون خاک

روسیه، فرصتی

برای ایجاد شکاف

در میان متحدان و

تضعیف حمایت از

اوکراین فراهم کرده

است